

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1562 usque ad annum 1563

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011860X

§. 88. Altercatio inter duos Ministros.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66641)

Sæcul. XVI. „apud Eusebium Cæsariensem, præci-
 A.C. 1562. „pue circa tres personas in una natu-
 Euseb. Cæs. „ra divina, & circa duas naturas in
 Hist. Eccl. „Christo, quas tamen novitates igno-
 l. 3. c. 29. „rabant Apostoli, & nos quoque igno-
 „rare possemus, quin ullum de salute
 „nostra periculum incurreremus.

§. LXXXVIII.

Altercatio inter ambos Ministros.

Insuper hæc subjungebat Paulius: „ne
 „& nos hisce erroribus, ac dogmatum
 „perversitate implicemur, divinis lite-
 „ris unice insistendum est, omnia etiam
 „probanda, & bonum retinendum, ut
 „inquit Apostolus, & facile deprehen-
 „demus, nulloque negotio comproba-
 „tum reddam, quod Pater æternus Fi-
 „lio suo quodammodo nobilior sit: e-
 „quidem Nicænum Concilium defini-
 „rat, quod Filius sit Patri consubstan-
 „tialis, non deerant tamen Patrum plu-
 „rimi, quibus hæc vox displicuit, nec
 „etiam Synodus quicquam circa Spiri-
 „tus Sancti divinitatem definire aude-
 „bat: imo Sanctus Hilarius in duode-
 „cim libris suis de Trinitate nunquam
 „Spiritu Sancto prærogativam Dei at-
 „tribuit, nec eum esse adorandum, aut
 „invocandum statuit: solus autem
 „primusque fuit S. Athanasius, qui Spi-
 „ritum Sanctum esse Deum asseruit, aut
 „

„si forte ante illum quidam Patres id Sæcul. XVI.
 „affirmarunt, hi nullius sunt momenti, A. C. 1562.
 „quia juxta Sanctum Gregorium Na-
 „zianzenum hoc dogma primum circa
 „Annum Domini trecentefimum sexa-
 „gesimum quintum in Ecclesia invale-
 „scere cæpit. „

Absoluto hoc sermone, Paulius ex
 Sancti Hilarii, Joannis Chrysofomi, Cy-
 rilli, Theophylacti, aliorumque Patrum
 testimoniis Patrem Filio esse superio-
 rem comprobare nitebatur, eoquod an-
 tiqui Patres nonnunquam Patrem æ-
 ternum vocarint causam, vel principium
 Filii; cum autem Sarnicius ei objectas-
 set, quod nunquam de Trinitate, Perfo-
 narum Essentia, & de Hypostasibus ser-
 monem haberet, ut hanc culpam a se
 alienaret, allegabat auctoritatem Pinc-
 zoviensis Concilii, illudque tot Patribus
 & veteribus Conciliis, quæ his nomi-
 nibus: *Homousion, Hypostasi, Consubstan-*
tialitate &c. utebantur, longe nobilius
 esse afferebat.

Huic tamen Paulii apologiæ sta-
 tim respondit Sarnicius, ita differens:
 Haud diffiteor, quod ab Apostolorum
 ætate inter Christianos doctrinæ cor-
 ruptio irrepsit, hæc tamen perversitas
 nonnisi in Ebionitis, Cerinthi sectato-
 ribus, Simone Mago, Paulo Samosate-
 no, & Ario deprehendebatur. His

Sæcul XVI.
A.C. 1562.

præmissis Gregorii Paulii errores ex sacris literis, Conciliis, & antiquis Patribus impugnabat: ast haud amplior exinde redundabat fructus, quam qui de potissimis ejusmodi altercationibus circa Religionem institutis reportari solet: tum enim quilibet suæ sententiæ immotus inhærebat, aliis Paulio applaudentibus, aliis vero Sarnicio suffragantibus. Hoc successu elatior Paulius pugnam restaurare audebat, paulam professus, nil sibi commune esse cum Ebionitis, ac veteribus hæreticis, in suo tamen sermone admodum prolixo unice ea, quæ Sarnicius proponebat, refellere nitebatur, hancque in rem ita perorabat, „omnes auctoritates mihi ab adversario meo oppositæ nullatenus argumenta a me allata, atque sacris literis firmata labefactant, & nullius quoque ponderis sunt, quæ adversus me ex Sanctis Patribus fuere allegata: quippe omnes hi erant puri homines, minus vero illud trisagion: *Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto*, quod Sarnicius tantopere deprædicat, mihi officit, cum id nonnisi quarto sæculo invaluerit, ut referunt Eusebius, & Nicetas: non ergo illud tantum argumentum adduci valet, eo quod nullum testimonium præter sacras literas (excepta etiam glossa) juxta

Sæcul. XVI.
A. C. 1562.

„juxta Reformatorem doctrinam addu-
 „cere licet: de cetero credo in Deum
 „per Christum eique omnem gloriam
 „per Christum, Mediatorem defero, &
 „circa hoc innitor simplicitati Petri il-
 „lius Piscatoris, necnon Symbolo Apo-
 „stolorum, & in hoc a Judæis differo:
 „hi enim credunt in unum Deum omni-
 „potentem: ego autem credo insuper
 „in IESUM Christum ejus Filium, Mes-
 „siam promissum, prout ipsemet præ-
 „cepit apud Sanctum Joannem cap. 14.
 „v. 1. *Creditis in Deum, & in me credite.* „
 Denique tanto applausu suos errores
 propugnabat, ut omnes, qui huic Con-
 ciliabulo intererant, eidem victoriam
 attribuentes concluderent, quod ad pa-
 cem in Ecclesiis conservandam, Evan-
 gelici & Calvinistæ Pinczovianos tole-
 rare deberent, nec ceteros molestarent,
 imo nequidem de novis fidei formulis
 deinceps mentio fieret, nisi saltem illæ
 omnino sacris literis consonæ forent,
 imposterum igitur unice postremæ Pinc-
 zoviensi Synodo insisteretur.

Itaque hac decisione Pinczovianis
 tota causa adjudicari videbatur, quip-
 pe exinde totum, quod petebant, fue-
 rant consecuti, nimirum pacem, liber-
 tatem, necnon solis divinis literis tan-
 quam fidei suæ regula utendi faculta-
 tem: quapropter Sarnicius, cum per e-
 jusmo-

Sæcul. XVI.
A.C. 1562.

jusmodi litis compositionem in omnibus prætenfæ reformationis Ecclesiæ recens stabilitis fidem Sanctæ Trinitatis penitus eliminari prævideret, totis viribus sese opponere statuit, ac siue vero erga hujus Mysterii fidem zelo animatus, siue potius ambitionis suæ impetu accensus Paulium opprimere decreverat: quapropter a colloquio discedens denuo suas querelas apud Bonarum, & Miscovium proponebat, & coram illis hostem suum hæresis postulabat. Hi ut ejus accusationi deferrent, Paulium unacum Wisnovio, aliisque Ministris coram esse jusserunt.

Hiscæ Ministris Sarnicius præprimis objectabat, quod in suis precibus Christum Dominum non invocarent; id autem pernegabat Wisnovius, unde a verborum contentione ad convivia mox deventum: tum enim mutua objurgatione suos quisque errores alteri objiciebat: prævaluit tamen Sarnicius: quapropter Cracoviensis Ecclesiæ Seniores illum rogabant, ut a cæptis desisteret, eorumque Ecclesias pace frui permitteret, atque adoptato Pinczovianæ Synodi decreto rem eo deducere nollet, ut fratres, ac Ministri cum Proceribus, eorumque fautoribus in contentionem venire cogerentur: postea eidem injungebant, ut pariter cum Gregorio Paulo pacem colere studeret. Ve

Verum cuncta hæc monita parum Sæcul. XVI.
A.C. 1562.
 movebant Sarnicii animum, qui indignationem suam fat aperte exerebat, dum in Bonari villa, ubi plures Mini-
 stri convenerant, unacum illis sensum maxime proprium indagabat illorum Divi Pauli verborum: *Unus Deus, unus, & Mediator Dei, & hominum homo Christus JEsus.* 1. ad *Timoth.* cap. 2. v. 5. Sarnicius ergo hoc nomen *Deus* pro Trinitate accipiendum contendebat, id vero Paulius pernegabat, his verbis sensum prorsus contortum attribuens: igitur Sarnicius Paulium manifestum esse hæreticum vociferans postulabat, ut suo munere exutus tanquam homo, qui Arii, & Serveti hæreses innovaret, Cracovia expelleretur. Verum ut hisce jurgiis finis imponeretur, ac quis eorum erraret, dignosci posset, rursus alia Pinczoviæ Synodus indicebatur.

§. LXXXIX.

Aliud Pinczoviense conciliabulum.

Hæc Synodus Mense Augusto anni *Lubian. l. e.*
 post Christum natum millesimi quingentesimi sexagesimi secundi celebrata est, ad quam Sarnicius invitatus adesse pollicebatur, promissis tamen stare minus consultum censebat. Hi, qui intererant, fidei suæ professiones tradebant, qua re cognita Sarnicius